

Czy biała emigracja zagraża polskiej onkologii?

Wiktor Chmielarczyk¹, Monika Galicka¹, Kinga Wojtaszczyk², Wiktoria Szymańska¹

Mass emigration of doctors – does it pose a threat to Polish oncology?

W Polsce październik przypomina, że 24. dnia tego miesiąca w 1795 r. monarchowie Rosji, Prus i Austrii (a właściwie Imperium Habsburgów)¹ uzgodnili wzajemnie traktat, zgodnie z którym przeprowadzili ostatni, III rozbiór Rzeczypospolitej. Od tej pory Polacy nauczyli się nowej formy przetrwania – emigracji ekonomicznej. I dzisiaj, z powodu nieustających reform politycznych, gospodarczych, których przesłaniem metafizycznym jest nadzieja, wciąż wielu obywateli emigruje. Obecna fala emigracji, która rozpoczęła się po 2005 r., może nawet przewyższyć skalę wyjazdu Polaków do kopalń Francji i Belgii w latach 20. i 30. XX wieku [1].

Emigracja stała się jedyną możliwością „wyjścia z domu” dla ludzi zdolnych, ale biednych i nieposiadających koneksji rodzinnych. Tym samym realizowane jest w praktyce gorzkie stwierdzenie Cypriana Kamila Norwida: „Polacy są wspaniałym narodem i bezwartościowym społeczeństwem” [2].

Wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego wśród młodych lekarzy (praca nie dłużej niż 5 lat) przez czasopismo „Medycyna praktyczna”, ujawniło zaskakujący fakt: okazało się, że 86% ankietowanych lekarzy jest zdecydowanych na wyjazd [3]. Praktyczną realizację tej decyzji potwierdzają dane Naczelnej Izby Lekarskiej, przedstawione w Tabeli I [4]. Badania wykazały, że trzy czwarte wyjeżdżających lekarzy to lekarze u szczytu kariery (36-49) lat [3].

Oczywiście problemem będzie, z jednej strony możliwe szybkie odtwarzanie ubytków powstałych w wyniku emigracji, z drugiej strony koszty wykształcenia lekarzy w uczelniach publicznych. Dane zamieszczone w Tabeli I wskazują na pocieszający fakt minimalnej emigracji zarobkowej z Polski onkologów klinicznych i onkologów chirurgów. Trudno wytłumaczyć ten fakt wobec ogromnego trendu emigracyjnego wśród innych specjalizacji zabiegowych, szczególnie chirurgów plastycznych i torakochirurgów.

Tab. I. Wybrane specjalizacje i szacunkowa² liczba lekarzy, którzy wyjechali z przyczyn zarobkowych z Polski w latach 2004-2010

Specjalizacja	Liczba lekarzy ogółem	Liczba lekarzy, którzy prawdopodobnie wyjechali z Polski (%)
Anestezjologowie i intensywne terapie	4404	817 (18,6)
Ortopedzi	2644	269 (10,2)
Neurochirurdzy	455	43 (9,5)
Chirurgia klatki piersiowej	222	36 (16,2)
Chirurgia plastyczna	165	28 (17,0)
Chirurgia stomatologiczna	27	4 (14,8)
Chirurgia onkologiczna	527	4 (0,8)
Onkolodzy kliniczni	510	1 (0,2)
Wszyscy lekarze	122073	8027 (100)

Jak zatrzymać lekarzy w Polsce?

Emigracja z jednej strony umożliwia rozwój zawodowy (specjalizacja), z drugiej gwarantuje odpowiedni zarobek. Jest jednak trzecia sprawa, która choć niemierzalna, jednak ma często zasadnicze znaczenie w decyzji o emigracji. Została ona tak ujęta przez niezującego już księdza Jerzego Popiełuszkę:

„Pomimo bolesnych doświadczeń, naród ciągle jeszcze gotowy jest do ofiarnej pracy dla dobra swojej Ojczyzny. Ale tylko naród szanowany przez rządzących, naród, który nie żyje w ciągłym niepokoju i niepewności jutra, naród, który nie czuje się jak w zorganizowanym więzieniu, może podjąć ochotnie to zadanie. Nie można mówić o wspólnym budowaniu domu ojczyznie, kiedy nie są szanowane ludzkie prawa i poniżana jest ludzka godność” [5].

Aczkolwiek pisano to w zupełnie innej rzeczywistości niż dzisiejsza, to jednak ludzkie zachowania łączą te dwie

¹ Samodzielna Pracownia Edukacji Onkologicznej Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie

² Naczelna Izba Lekarska w Warszawie

¹ Austria jako samodzielne państwo pojawiła się w 1804 r.

² Szacowane na podstawie liczby zaświadczeń wydanych lekarzom ubiegającym się o uznanie kwalifikacji w innych krajach UE

epoki. Tym negatywnym łącznikiem może być pogarda dla człowieka. Kiedyś wywołana ideologią, dzisiaj koncentracją na zysku stawianym przed niepowtarzalnym fenomenem człowieka.

Na zakończenie jeszcze raz warto podkreślić fakt, że „biała emigracja” jak na razie, nie grozi polskiej onkologii.

Dr n. med. Wiktor Chmielarczyk

Samodzielna Pracownia Edukacji Onkologicznej
Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie
w Warszawie

Piśmiennictwo

1. Już rusza druga fala polskiej emigracji. *Rzeczypospolita* 96/2006.
2. <http://pl.wikiquote.org/wiki/Polacy>
3. Kudlicki Ł. *Nowa Wielka Emigracja* www.bbn.pl/
4. Centralny Rejestr Lekarzy Rzeczypospolitej Polskiej. Naczelna Izba Lekarska
5. Popieluszko J. *Dobrego Dnia. Myśli na każdy dzień roku*. Częstochowa: Edycja Św. Pawła; 2008.